

Reklama slouží propagandě

Radikalizace
na všech
frontách

„Kdo se rozhlíží kolem sebe, může často pozorovat, jak vzdělané lidi, zvláště ty mladší, ovládla jakási lhostejnost ke stupni pravdy, kterou obsahují obrazy jejich ideového světa. Kategorie fikce a historie v prostém, běžném významu těchto slov se již zřetelně nerozlišují. [...] Lidé přijímají představu, v níž se vědomě připouštějí prvky přání a fantazie, která se však nicméně prohlašuje za ‚minulou skutečnost‘, a povyšují ji na měřítko života, matouce si tak beznadějně oblasti vědění a chtění.“ — Johan Huizinga: *Ve stínech zítřka. Diagnóza kulturní choroby naší doby.*

Osnova

- Propaganda (vizuální dědictví)
- Ideologické menu 30. a 40. let:
 - komunismus (Moskva udává tón: od satiry k simplifikaci - dřevorytu k fotomontáži – vizuální vzorce revoluce),
 - fašismus/nacismus: der Held drtí nepřítele (drtí i Baťa),
 - umírněná demokracie (TEXT: Fuchs),
 - kapitalismus (Aspidistra a Turek)
- Problém jazyka (TEXT: Horkheimer - Adorno)

Propaganda

IDEOLOGIE

Myšlenky vládnoucí třídy, jsou v každé epoše myšlenkami vládnoucími, tj. třída, která je vládnoucí materiální mocí společnosti, je současně její vládnoucí duchovní mocí

Karl Marx – Friedrich Engels (*Německá ideologie*, 1846)

- „*Výklad teorie*“? (Willi Münzenberg – Propaganda-Chef der Kommunistischen Internationale für die westliche Welt)
- instituce: *Sacra congregatio de propaganda fide* (tj. S pro šíření víry)
- Metoda: repertoár, vizuální jednotky, rétorické figury

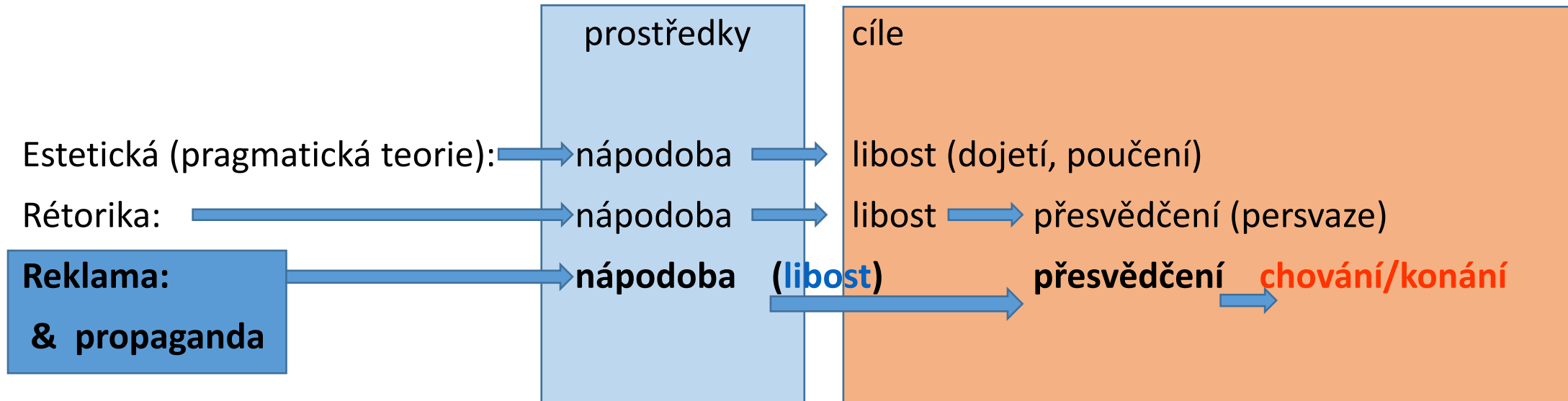
4.
července
1776

James
M.
Flagg,
1916

Jak působí *dílo*, *projev*, *reklama* a *propaganda*

Propaganda a reklama jako persvazivní akt

Co a jak je třeba „napodobit“, aby fungovaly?

CO:

- (Obecně přijímanou) **hodnotu**
- **Základní myšlenku** (Universal Selling Product)
- Propagované **zboží / čin**
- **Značku** výrobce / jméno **vůdce, hrdiny**

JAK:

- tak, aby se všechny body fixovaly v paměti recipienta **propojeny...**
- ... vyvoláním určité **mentální události**

Kýžená mentální událost

- Vizuální reprezentace nezobrazuje „libou představu“, ale iniciuje **mentální událost**. Vytváří podmínky pro recipientovo vytvoření přibližného kýženého „zážitku“ (představa, zatoužení, vize, zasnění se).
- Čím? „Sign-making“ – „...proces, při němž se tvůrce znaku snaží vytvořit *reprezentaci* nějakého objektu či entity, fyzické či významové, v níž spočívá **specifický tvůrcův zájem o objekt** ... je komplexem (procesů) vycházejícím z kulturní, sociální a psychologické historie tvůrce znaku a je směřován specifickým kontextem, v němž znak vzniká...Specifický zájem o objekt pak **určuje výběr toho, co je viděno** na objektu jako **charakteristické (esenciální)**“

Gunther Kress – Theo van Leeuwen: *Reading Images. The Grammar of Visual Design*. London – New York, 1996, s. 6.

- Při persvazivních aktech: objekt tendenčně charakterizován > tvůrce vybírá a uzpůsobuje ty vizuální prvky náležející k objektu, **které mají být viděny** jako **charakteristické**.

Moskva udává tón

- Vizuální řeč revolucí (symboly, procesy, narrativey a jejich participanty)
- Témata komunistické rétoriky (hrdinové, nepřátelé, vůdci)
- Karikatura (hyperbola, kontrast, metonymie, epizeuxis-zdvojování...)
- Fotomontáž a simplifikace (John Heartfield)

narrativ

The plowman's work was
hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

Plowman's work was
hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

The plowman's work
was hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

The plowman's work
was hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

The plowman's work
was hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

The plowman's work
was hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

The plowman's work
was hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

The plowman's work
was hard and slow,
as he pulled the team
all day long.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the black robe
was standing over
the pile of bodies,
and the crowd of people
was looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

The man in the red shirt
was working at the
workbench, and the
crowd of people was
looking on.

ДА ЗДРАВСТВУЕТ ПЕРВОЕ МАЯ

ЗЕНН - 17.

symbol

**ПОДПИСЫВАЙТЕСЬ НА
ЗЕМЛЮ СВОБОДЫ.**

**СТАРИЙ СТРОЙ
ПОВЕРЖЕН.
ВОЗДВИГАЙТЕ ЗДАНИЕ
СВОБОДНОЙ РОССИИ.**

• G. Battista
Tiempo:
Immacolata

alegorie

ТРУД В ПЯТИЛЕТКЕ

„Надо добиться, чтобы все рабочие, что нам принадлежат России, — что мы, рабочие и крестьянские массы своей деятельностью, своей строгой трудовой дисциплиной, только мы можем преодолеть старые экономические условия существования и провести в жизнь великий хозяйственный план“

1913.

1932.

Работа по рационализации всего народного хозяйства своей главнейшей и решающей предпосылкой имеет ШИРОКОЕ ВОВЛЕЧЕНИЕ В НЕЕ РАБОЧИХ И КРЕСТЬЯНСКИХ МАСС. Лишь при самой решительной борьбе с непроизводительными тратами, халатностью и небрежностью работы, иррациональным и неразумным отношением к средствам производства к своему собственному труду, отсталыми техническими формами хозяйства, отсталой техникой в индустрии, торговле, сельском хозяйстве и проч. в сельском хозяйстве возможно окончательная победа социалистического хозяйства.

kontrast

proces

КТО-КОГО?

„Либо погибнуть, либо догнать передовые страны и перегнать их также экономически... Либо погибнуть, либо на всех парах устремиться вперед. Так поставлен вопрос историей“

ДОГНАТЬ и ПЕРЕГНАТЬ

„Пятилетний план развития народного хозяйства СССР обеспечивает такие темпы производства, какие невозможны и недоступны уже капитализму. По темпу своего развития наша промышленность вообще, наша социалистическая промышленность в особенности, обгоняет и перегоняет развитие капиталистических стран“

Дети в семье являются ее радостью
и гордостью. Будущее нашей страны
зависит от того, как вырастает
наше поколение. Поэтому родители
должны уделять большое внимание
воспитанию своих детей.

Ráj
budoucn
osti

ДЕТИ – РАДОСТЬ СОВЕТСКОЙ СЕМЬИ, БУДУЩНОСТЬ НАШЕЙ СТРАНЫ

KRIEG UND LEICHEN — DIE LETZTE HOFFNUNG DER REICHEN

V. b. b. - Erscheint wöchentlich einmal. - Preis: 1,60 Kr., 90 Gr., 1,25 Frs.
30 Rp., 20 Pfg., 10 Cs. - Jahrgang XII. - Nr. 31. - 10. August 1933.

ANZ

WERKZEUG IN GOTTES HAND? SPIELZEUG IN THYSSENS HAND!

„Der Führer fühlt sich bei der Vollbringung seiner Aufgabe als Werkzeug in Gottes Hand“.
(Kube, Preussischer Staatsrat, Oberpräsident der Mark Brandenburg, Führer der Nationalsozialisten im Preussischen Landtag)

Der Großindustrielle Fritz Thyssen, Eigentümer eines Vermögens von 125 Millionen Mark, Leiter eines der größten deutschen Trusts, wurde zum Wirtschaftsdiktator des wichtigsten deutschen Industriegebiets, Rheinland-Westfalen, ernannt.
Fotomontage: John Heartfield

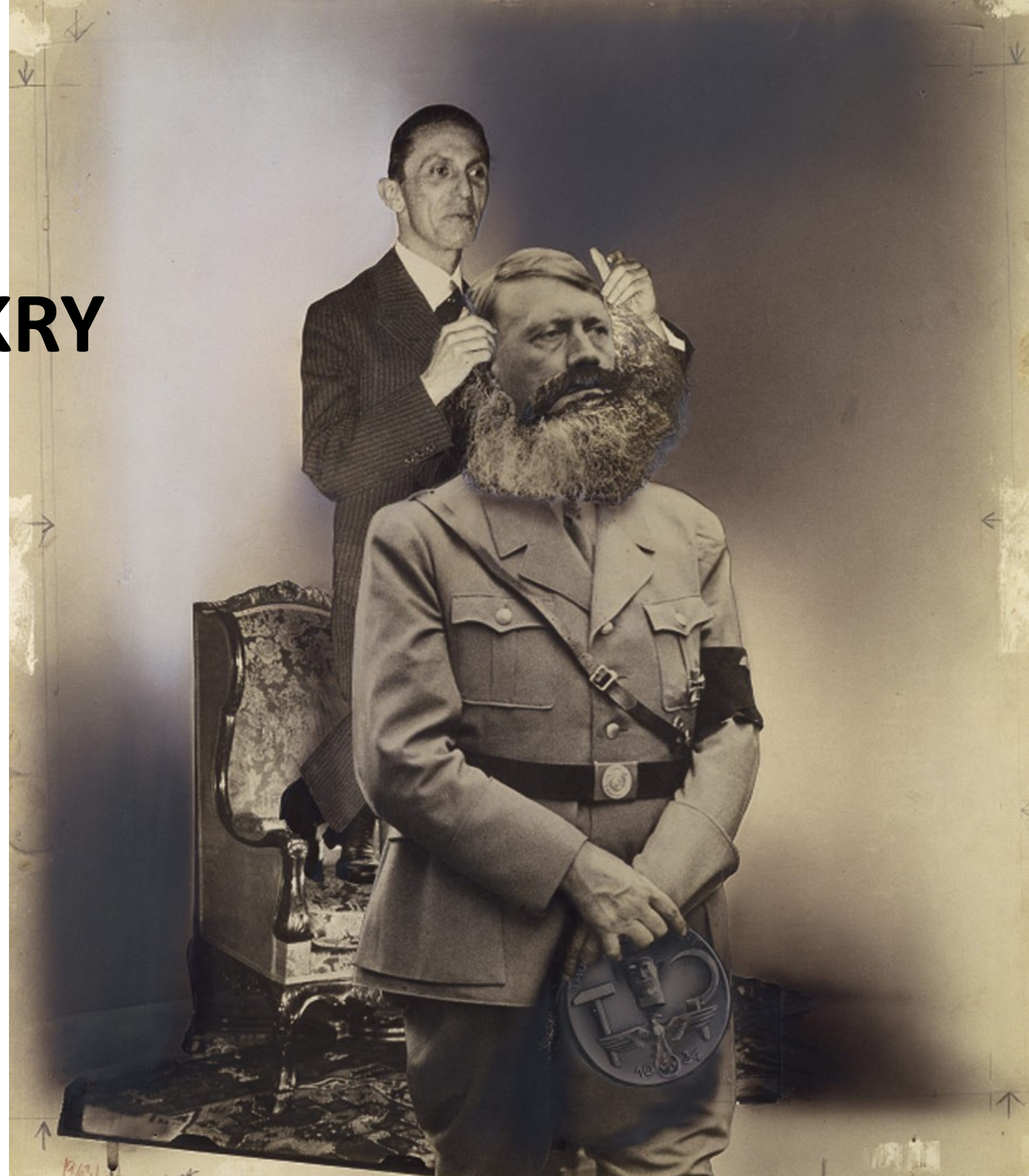

ICH BIN EIN KOHLKOPF. KENNT IHR MEINE BLÄTTER?
ICH WEISS VOR SORGEN. ICH WAR NICHT AUS NOCH EIN,
DOCH HÄLT ICH STILL UND HÖFF AUF EINEN RETTER.
ICH WILL EIN SCHWARZ-ROT-GOLDNER KOHLKOPF SEIN!
ICH WILL NICHTS SEH'N UND HÖREN,
DAS STAATSGESCHÄFT NICHT STÖREN,
UND Zieht MAN MICH AUCH BIS AUF'S HEMDE AUS,
DIE ROTE PRESSE KOMMT MIR NICHT INS HAUS!

JOHN HEART FIELD

**WER BÜRGERBLÄTTER LIEST WIRD BLIND UND TAUB.
WEG MIT DEN VERDUMMUNGSBANDAGEN!**

MIMIKRY

Poslušní němečtí občané, 1929

Unser
Reichspräsident
 Der Deutsche
 Frontkämpfer
Paul von Hindenburg
 AUER Berlin

d. Morgenroth u. M. Schmidt

Kinder, was wißt Ihr vom Führer?

FRANZ SCHNEIDER VERLAG

Wir folgen Dir!
Alle sagen Ja!

Znovuzrození
národa

Umírněná demokracie

Aspidistra a Turek

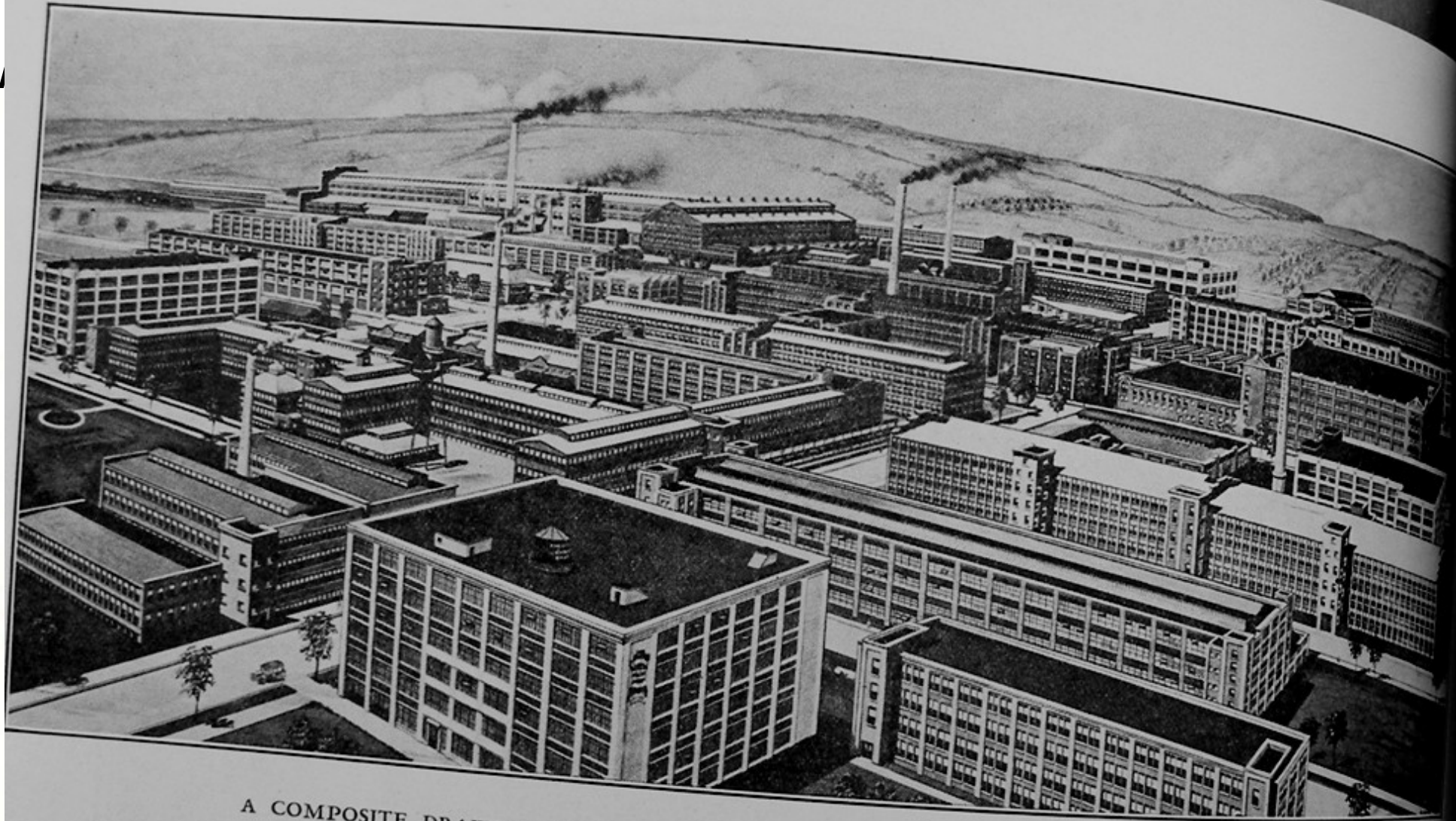
- G. Orwell: Bože chraň Aspidistru
- Sv. Turek: Botostroj, Andělé úspěchů

...
ka

First
town

A COMPOSITE DRAWING OF THE ENDICOTT JOHNSON FACTORIES AND TANNERIES

More than 17,000 Workers are employed. Daily output is 20,500 sides of leather and 130,000 pairs of shoes. Through co-operation

Co nemá reklamu je podezřelé!

- Leo Heilbrunn, Piras, I.R.E.-film

MYDLA
"traja muži"
PRACI PRAŠOK

Významné návštěvy u čerpadel Sphinx Special: JAN WERICH, ředitel „Osvobozeného divadla“ v Praze.

**DAS
VOLK**

**WAHLT
LISTE**

NATIONALSOZIALISTEN

monumentalizac
e

5.-12. ZÁŘÍ 1937 · PALÁC: 3.-12. IX. 1937
**PRAŽSKÉ VZORKOVÉ
VELETRHY**

**Aufhebung jako
destrukce**

ДАВАЙТЕ ПОБОЛЬШЕ ТАНКОВ,
ПРОТИВОТАНКОВЫХ РУЖЕЙ И ОРУДИЙ,
САМОЛЕТОВ, ПУШЕК, МИНОМЕТОВ,
СНАРЯДОВ, ПУЛЕМЕТОВ, ВИНТОВОК!

ВСЕ ДЛЯ ФРОНТА!
ВСЕ ДЛЯ ПОБЕДЫ!

zdvojná
ní

Noste kravaty

SOCHOR

zmnožová
ní
multiplika
ce

Dra
Oetkera
PEČIVOVÉ OLEJE
RUMOVÉ + CITRONOVÉ + MANDLOVÉ
přicházejí do moderní kuchyně
Výdatné! Pohodlné!

Analogie narativu, kontrast a simplifikace

Vlídne Vás zveme,
abyste co nejdříve navštívili naši
veřejně přístupnou výstavku moderní
praní, kde uvidíte v činnosti
pračku PERUN. Musíte ji vidět!
Musíte být informováni,
musíte vědět,
co je

*pračka Perun —
poslední slovo v otázce praní —*

Přijďte si, co nejdříve pro-
hlédnouti naši moderní prádelnu.
Vyžádejte si podrobné prospekty!

Perun
HAVELKA & MÉSZ,
Praha - Karlín, Vinohradská 1.

Obchodní společnost Perunská, Ing. J. Šedý, Praha XII., Počkovy 76
Ivan Havelka & spol., Křiž. Vinohrady

Konec robotě praní!

Den svobody svítá ...

Dnes, ve století elektřiny, ve století,
kdy stroje spěchají na pomoc člo-
věku a berou na sebe jeho dřinu,
nadhází i Vaši domácnosti doba,
o níž se nikomu před několika léty
ani nesnilo ...

Záleží jen na Vás,

umíte-li, chcete-li, zmocnit se
všech těch velikých výhod, které
Vám dnešní doba přináší.

Mohutná vlna pokroku, která nám
dala plynové variče, elektrické žeh-
ličky a vysavače prachu, přinesla
Vám novou velikou výpoživenost —

pračku.

Pračka je Váš nový pomocník, to
je kouzelník, který z umáčeného a
mrzutého dne praní udělal obratem

den radostné nálady.

